

VADOVĖLIO/VADOVĖLIO KOMPLEKTO RANKRAŠČIO TURINIO RECENZIJA

1. BENDRA INFORMACIJA APIE VADOVĖLĮ / VADOVĖLIO KOMPLEKTĄ

Pavadinimas: Biologija X klasei

Autorius (-iai): Jūratė Mikulevičiūtė, Margarita Purlienė

Ugdymo sritis / dalykas: Biologija

Klasė: X klasei

Vadovėlio komplekto dalys: I dalis

2. VADOVĖLIO / VADOVĖLIO KOMPLEKTO TURINIO VERTINIMAS

2.1. Vadovėlio medžiagos atitiktis Bendrosioms programoms:

Vadovėlis skirtas 10 klasėje biologijos besimokantiems mokiniams. Vadovėlyje biologijos mokslo turinys yra atrinktas tikslingai ir tinkamai, atsižvelgiant į tai, kad dešimtoje klasėje biologijai skiriama viena savaitinė pamoka, todėl turinio apimtis yra reali, neperkrauta dalyko žiniomis, optimaliai atrinkta ir pateikta tiek, kiek galima išnagrinėti esant tokiam valandų skaičiui. Dalyko turinys taip pat yra tinkamai parinktas, nes pilnai atitinka Lietuvos bendrojo lavinimo pagrindinės mokyklos Bendrąsias programas (Gamtamokslinis ugdymas 10 klasei).

Vadovėlio medžiaga sudaro galimybes ugdyti mokinių pasiekimus ir gebėjimus, apibrėžtus biologijos dalyko pagrindinio ugdymo Bendrosiose programose (Gamtamokslinis ugdymas). Vadovėlyje yra daug medžiagos, kuri skirta žinių ir supratimo gebėjimams formuoti. Pateikiamos užduotys ir aprašomos situacijos, kurios suteiks galimybę ugdyti problemų sprendimo gebėjimus. Didelis dėmesys yra skiriamas praktinių mokinių gebėjimų ugdymui, nes pateikiamos užduotys, kurias rekomenduojama atlikti praktiškai. Atsižvelgta ir į itin svarbaus gamtamokslinio komunikavimo gebėjimo ugdymą, skatinant gamtamokslinių pranešimų rengimą ir pristatymą. Vadovėlio medžiaga taip yra pateikiama, kad mokinys ne būtų mokomas, o įgytų gebėjimo mokytis kompetenciją. Dėmesys skiriamas vertybinių nuostatų formavimui, akcentuojant Lietuvos bioįvairovę, išteklių tausojimą ir profesijų, susijusių su biologija, pasirinkimą.

2.2. Vadovėlio metodinė struktūra:

Aiški ir lengvai suprantama vadovėlio metodinė struktūra. Išlaikomas tęstinumas su 9 klasei skirtu biologijos vadovėliu. Vadovėlio medžiaga suskirstyta į keturis skyrius: I. Genai ir paveldimumas, II. Evoliucija kuria įvairovę, III. Organizmai ir aplinka, IV. Žmogaus ekologija. Kiekvieno skyriaus pradžioje autoriai pateikia itin įdomių faktų, kurie skatina mokymosi motyvaciją ir didina mokinių žingeidumą.

Kiekvieno skyriaus pradžioje yra pateikiamas lakoniškas sąrašas „Šiame skyriuje jūs:“, kuriame trumpai nusakoma, ko bus mokomasi šiame skyriuje, kokie gebėjimai bus ugdomi. Visi skyriai suskirstyti į temas, kurių vadovėlyje yra 25. Kiekvienos temos pradžioje yra pateikiamos mokiniams nuorodos: prisimink, susiek, išmok, o temos pabaigoje pateikti savikontrolės klausimai ir užduotys, trumpa intriga – „Įdomu“ bei nuoroda, kur mokiniai dar galėtų daugiau apie tai sužinoti „Naudokis virtualiaisiais mokymosi objektais“. Kai kurių temų pabaigoje yra užduotys „Atlik praktiškai“, jei tai numatyta Bendrosiose programose. Pateikti darbai yra įdomūs, ugdatys mokinių praktinės veiklos, problemų sprendimo bei vertybines nuostatas.

Kiekvieno skyriaus pabaigoje yra pateikta mokiniams skyriaus medžiagos santrauka „Trumpai“, kurią perskaitę pasitikrins, ar teisingai suvokė esmę, galės kritiškai įvertinti gebėjimus ir ugdymosi turinį. Užduočių kompleksas „Pasitikrink ir įsivertink“ sudarytas taip, kad užduotys skatina naują mokomąją medžiagą sieti su anksčiau įgytomis žiniomis ir gebėjimais, nes yra ne maža užduočių įvairovė. Vienas atlikdami turės paaiškinti, kitas atlikdami – apibūdinti, pritaikyti gyvenimiškose situacijose, teks biologijos žinias sieti su fizikos ir chemijos mokomaisiais dalykais. Šios užduotys skatina pateikti savo vertinimus ir išreikšti požiūrį, sudaro galimybes mokiniams gauti grįžtamąjį ryšį ir įsivertinti.

Kiekvieno skyriaus pabaigoje yra „Gamtamokslinis pranešimas“ ir „Profesija, kuriai reikalingos biologijos mokslo žinios“. Rengdami vadovėlyje rekomenduojamus gamtamokslinius pranešimus bei rinkdami medžiagą, imdami interviu su profesionaliais specialistais mokiniai išmoks kritiškai mąstyti, spręsti problemas, diskutuoti, kūrybiškai dirbti. Knygos gale pateiktas sąvokų žodynelis, kuriame primenamos mokiniams svarbiausios šio vadovėlio medžiagoje minėtos naujos sąvokos ir literatūros sąrašas. Vadovėlyje sudaromos galimybės individualizuoti ugdymą, vadovėlio medžiaga sudėtingumu ir apimtimi pritaikyta įvairių mokymosi stilių dešimtos klasės mokiniams.

2.3. Vadovėlio medžiagos tekstinė ir vaizdinė kokybė:

Vadovėlio tekstinė ir vaizdinė medžiaga kiekiu, sudėtingumu, proporcijomis ir struktūra pritaikyta įvairių mokymosi stilių dešimtos klasės mokiniams. Tekstas parašytas taisyklinga, aiškia, šio amžiaus mokiniams gerai suprantama kalba. Sakiniai lakoniški. Tekste pakankamai kokybiškų paveikslų, nuotraukų, schemų, diagramų, grafikų, kurie iliustruoja tekstą, palengvina suvokimą įvairių mokymosi stilių mokiniams. Vadovėlyje pakankamai informacijos, kuri kelia mokinių smalsumą, skatina norą pažinti ir mokytis. Visi netikslumai ir klaidos, buvę tekstinėje ir vaizdinėje medžiagoje, pataisytos.

2.4. Vadovėlio medžiagos tinkamumas vertybinėms nuostatoms ugdyti(s):

Vadovėlio medžiaga atitinka pagrindines demokratinės visuomenės ir Lietuvos valstybės vertybes, ugdo pagarbą įvairaus amžiaus, skirtingų lyčių žmonėms, toliaranciją neįgalumo, skirtingų gebėjimų, socialinės padėties, rasės, etninės priklausomybės, religijos ir įsitikinimų atžvilgiu. Medžiaga iliustruota pavyzdžiais, kūrybiniais darbais rengiant pranešimus ir susipažystant su įvairių profesijų atstovais skatina ugdyti pilietines ir tautines vertybes. Vadovėlyje esanti evoliucijos bei ekologijos teorija skatina saugoti gyvybę, gamtą, o genetikos mokslo pradžios - laikytis sveikos gyvensenos principų.

2.5. Vertintojo pasirinkti vadovėlio turinio vertinimo kriterijai

Aiškina medžiagos nuoseklumas ir ryšys su vadovėlio turiniu, skirtu devintos klasės mokiniams. Novatoriškumas, kad vadovėlis būtų konkurentabilus, kitų biologijos vadovėlių, skirtų šio amžiaus mokiniams atžvilgiu.

3. VADOVĖLĮ PAPILDANČIŲ MOKYMO PRIEMONIŲ TINKAMUMAS MOKYTI(S):

Šios priemonės nebuvo pateiktos vertinimui, tačiau bus parengtos, nes labai reikalingos mokiniams.

4. IŠVADA

Biologijos vadovėlio medžiaga yra skirta X klasės mokiniams Bendrojoje programoje apibrėžtiems mokinių pasiekimams ugdyti. Metodinė struktūra padeda mokytis, medžiaga pritaikyta įgyti žinias ir gebėjimus, atitinka pagrindines demokratinės visuomenės ir Lietuvos vertybes, yra nešališka lyties, amžiaus grupių, neįgalumo, socialinės padėties, rasės, etninės priklausomybės, religijos ir įsitikinimų atžvilgiu.

Vadovėlis „Biologija X klasei“ atitinka pagrindiniams reikalavimus, nurodytus Bendrojo ugdymo dalykų vadovėlių turinio vertinimo tvarkos aprašo 6 punkte.

Vadovėlį recenzavo Jolanta Martinionienė
2012-02-19

Biuro administratore
Ausma Vainalavičiūtė

KOPIJA TIKRA

2012-05-22

